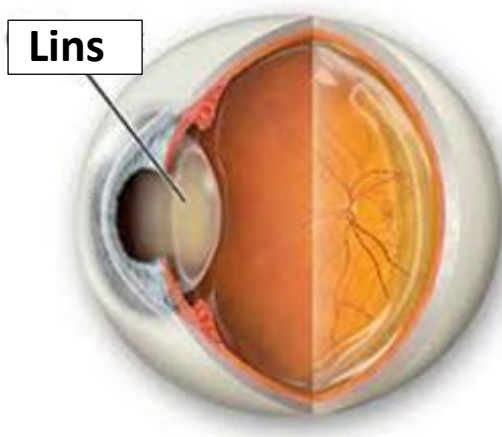

Operation av grå starr

(Katarakt)

Gråstarrsoperation är Sveriges vanligaste operation och ca 90% av alla som opereras får bättre syn.

Vad är grå starr?

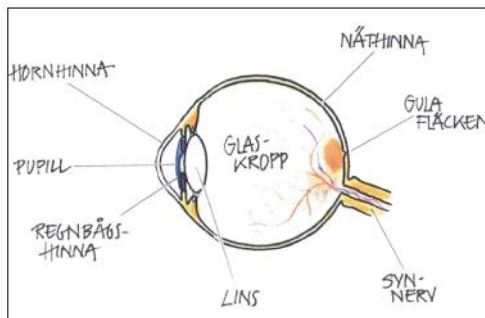
Ögats lins sitter bakom pupillen. Grå starr (eller katarakt) innebär att ögats lins har blivit grumlig. Ljuset hindras då från att komma in i ögat, vilket gör att synen försämras.

Grå starr är vanligt när man blir äldre, men kan även uppstå hos yngre. Linsen kan bli grumlig av starkt solljus under lång tid, tidigare ögonskada, andra sjukdomar, ögonsjukdomar och vissa läkemedel.

Vanliga symptom är dimsyn, dubbelseende och bländning. Om starren bara drabbar det ena ögat ger det ofta besvär med avståndsbedömningen.

Grå starr åtgärdas genom en operation där ögats grumliga lins ersätts med en konstgjord plastlins, vars styrka för vissa kan beräknas för minskat beroende av glasögon på långt eller nära håll.

Privata ögonkliniker tillhandahåller även speciallinser som i större utsträckning gör det möjligt att helt slippa glasögon. Om patienten väljer detta alternativ ska det meddelas i god tid och patienten får då stå för kostnaden själv. För mer information om detta kontakta privat vårdgivare.

Så här går en gråstarrsoperation till

Före operationen

- Förundersökning sker vid separat besök en tid före operationen eller på operationsdagen.
- Användare av mjuka kontaktlinser behöver avstå kontaktlinser 3 dagar före förundersökning, om hårda kontaktlinser: kontakta kliniken!
- Hälsodeklaration lämnas (patientformulär).
- Undersökning och mätning av ögonen och bedömning av vilken lins som passar bäst.

Kontakta kliniken om du har:

- Röda/kladdiga ögon/ögonlock
- Sår på kroppen
- Pågående infektion

På operationsdagen

- Duscha och tvätta håret kvällen före, eller samma morgon som operationen.
- Använd ingen parfym eller makeup.
- Bär rena kläder.
- Ät och ta mediciner (även blodförtunnande) och ögondroppar som vanligt.
- Behåll hörapparat på.
- **Kör inte bil.**
- Vid oro, be gärna om något lugnande.
- Pupillvidgande och bedövande ögondroppar ges.
- Operationsteamet tar emot och man ligger ner i en bekväm fällbar stol.
- Ögat och huden runt ögat tvättas rent.
- En steril duk med en öppning för ögat används.
- En ögonlockshållare hjälper dig att hålla ögat öppet.
- Under operationen är det bra att titta upp mot ljuset från mikroskopet. Linsen i ögat sönderdelas med ultraljud och avlägsnas. Därefter sätts den nya linsen in.
- Själva operationen tar vanligtvis ca 15 - 20 minuter, ibland längre tid. Hela besöket kan ta upp till 2 - 3 timmar.

Efter operationen

- Direkt efter operationen är det vanligt att uppleva dimsyn eller dubbelseende. Ibland ses svarta prickar som rör sig. Ljuskänslighet förekommer och färger kan uppfattas starkare.
- Under operationen kan ögonvitan få en liten blödning eller svullnad som försvinner så småningom. Om läkemedel har injicerats, kan en gulvit inlagring ses på ögonvitan en tid.
- Synen blir successivt bättre under de första dagarna.
- Hur snart efter operationen bilkörning kan återupptas är individuellt. Kontroll bör ske hos optiker att tillräcklig synskärpa uppnåtts.
- Skav och gruskänsla i ögat är mycket vanligt och kan kännas av i flera månader efter operationen. Tårsubstitut/smörjande droppar kan lindra. De finns att köpa receptfritt på apotek eller hos optiker.

Efter operationen bör man tänka på några saker:

- Tvätta händerna ofta och extra noga innan droppning.
- Använd solglasögon vid behov.

Första veckan efter operationen

- Gnugga eller tryck inte på ögat.
- Undvik bad, duscha går bra.
- Använd inte ögonmakeup.
- Undvik aktivitet med risk för tryck och smällar mot ögat.
- Undvik dammiga och smutsiga miljöer.
- Undvik tandläkarbesök och andra ingrepp en vecka före och efter operationen.

Ögondroppar förebygger inflammation

Om ögonläkaren ordinerat ögondroppar kan de köpas på valfritt apotek. När även andra ögondroppar används, fortsätt droppa som vanligt. Om flera olika droppar används, vänta minst fem minuter mellan dropparna.

Droppstöd finns som hjälpmedel på apoteket. Vid svårigheter att droppa själv, be någon om hjälp.

OBS! Tänk på att den som hjälper till är noga med handhygien.

Eventuella komplikationer

Inga kirurgiska ingrepp är helt riskfria. Det förekommer behov av kompletterande operation och täta återbesök. Det är dock mycket ovanligt med allvarliga komplikationer som resulterar i permanent försämrad syn.

Kontakta vården om:

- värk uppstår i ögat
- ögat blir varigt
- synen blir sämre

Vanligtvis behövs inget återbesök om ögonen för övrigt är friska. Billiga läsglasögon eller färdigglasögon kan underlätta innan optikerbesök. Efter 6 - 8 veckor har synen stabiliserats och nya glasögon kan införskaffas hos optiker.

För mer information, se gärna filmen om
gråstarrsoperation på ögonkliniken hemsida:

<http://www.nusjukvarden.se/avdelningar-och-mottagningar/ogonoperation>

Källa bilder: från informationsfilmen, gråstarrsoperation.

Uppgifter om alla kataraktoperationer lagras i Nationella kataraktregistret och är sekretesskyddade. Inga känsliga uppgifter sparas. Meddela om du ej vill delta.

Kontakt

Ögonkliniken
Uddevalla sjukhus

Telefonnummer: 010-435 31 00
Telefontid måndag-fredag kl. 07:00-11:45

Övrig tid ring sjukvårdsrådgivningen **tel 1177**.

Välkommen till oss!